

شکل ۴- استفاده از هرس دندان میخی به منظور آماده‌سازی بستر کاشت

مدیریت کاشت

تاریخ کاشت مناسب نخود پاییزه بعد از اولین بارندگی مؤثر پاییزه از نیمه آبان تا نیمه آذر ماه می‌باشد. بعد از ضدفونی بذور نخود با سموم قارچ‌کش به نسبت دو در هزار، اقدام به کشت به وسیله بذرکارهایی نظیر پنوماتیک، تک‌دانه‌کار ذرت، هاسیا، کشت گستر و ... می‌شود. ارقام مناسب جهت کاشت در مناطق معتدل و نیمه گرمسیری شامل: عادل و منصور می‌باشد. باید توجه داشت که بذور ارقام ذکر شده از منابع مطمئن و شرکت‌های تولید بذر که دارای تأییدیه مؤسسه ثبت و گواهی بذر و نهال باشد تهیه کرد.

شکل ۵- استفاده از خطی کار غلات در کاشت نخود

میزان بذر مناسب ۳۰ دانه در متر مربع یا ۱۰۰-۹۰ کیلوگرم در هکتار و عمق کشت ۲-۵ سانتیمتر و فاصله خطوط کشت ۵۰ سانتی متر می‌باشد. کشت مکانیزه با فواصل مشخص امکان عملیات داشت مکانیکی را نیز فراهم می‌نماید.

نتیجه‌گیری

کشت پاییزه نخود با استفاده از ارقام مناسب منجر به افزایش عملکرد ۲-۳ برابر زراعت بهاره خواهد شد. ضمناً در صورت مدیریت صحیح کاشت نخود، هزینه‌های تولید نیز کاهش یافته، بنابراین زراعت این گیاه به صرفه خواهد شد.

عنوان: مدیریت صحیح کاشت در زراعت نخود پاییزه دیم
نویسنده: عادل جهانگیری
مدیر داخلی: کوروش مهربانی
ویراستار ترویجی: هادی باباخانی
سروراستار: مهران نظری
تهیه شده در: مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان کرمانشاه، اداره رسانه‌های آموزشی
ناشر: نشر آموزش کشاورزی
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸
قیمت: رایگان
مسئولیت درستی مطالب با نویسنده است.

شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی - به تاریخ ۹۸/۵/۱۰ است

نشانی: کرمانشاه، بلوار کشاورز، سازمان جهاد کشاورزی، مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی
صندوق پستی: ۶۷۱۵۸۴۸۳۳۱، تلفن: ۰۸۳-۳۱۵۲۱۲۴۸

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

مدیریت صحیح کاشت

در زراعت نخود پاییزه دیم

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

ویژه مروجان مسئول پهنه های تولیدی

مقدمه

زراعت حبوبات به ویژه نخود از جایگاه ویژه‌ای در سیستم‌های تناوبی برخوردار است. همه ساله سطوح وسیعی از اراضی دیم دنیا در تناوب با غلات به کشت نخود اختصاص می‌یابد. زراعت نخود بجز مناطق شمال کشور تقریباً در اکثر نقاط ایران انجام می‌شود. استان کرمانشاه با سطحی در حدود ۱۵۰-۲۰ هزار هکتار از نظر سطح زیر کشت رتبه اول را در ایران دارا می‌باشد. میانگین عملکرد جهانی تولید نخود حدود ۷۲۹ کیلوگرم در هکتار می‌باشد، این در حالی است که در ایران در حدود ۴۰۵ و در استان کرمانشاه نیز در همین حدود می‌باشد. کشاورزان نخودکار معمولاً ارقام محلی را کشت می‌کنند که علاوه بر حساسیت نسبت به بیماری برق‌زدگی از عملکرد مناسبی نیز برخوردار نمی‌باشند.

شکل ۱- عملکرد مناسب نخود پاییزه

ضرورت و اهمیت زراعت پاییزه نخود

یکی از مهم‌ترین اهداف محققین دیم کشور تولید ارقام زراعی مناسب برای مناطق خشک و نیمه‌خشک کشور می‌باشد. بررسی‌های انجام شده در معاونت مؤسسه دیم در تاریخ کشت‌های پاییزه، زمستانه و بهاره نشان می‌دهد که کشت پاییزه و زمستانه نخود با استفاده از ارقام متحمل به بیماری برق‌زدگی و سرما منجر به افزایش عملکرد قابل توجهی نسبت به کشت بهاره خواهد گردید. از این رو با استفاده از کشت پاییزه ارقام پرمحصول نظیر عادل، منصور و سعید ضمن افزایش راندمان در واحد سطح، به وسیله کاشت مکانیکی و فراهم آوردن عملیات داشت و برداشت مکانیزه، هزینه‌های این زراعت را می‌توان کاهش داد.

شکل ۲- عملکرد قابل توجه کشت پاییزه نخود نسبت به کشت بهاره

انواع کشت نخود پاییزه

کشت نخود پاییزه باید با استفاده از ارقام متحمل به بیماری برق‌زدگی انجام گیرد. زراعت نخود پاییزه به دو شکل کشت حفاظتی (بدون شخم) و کشت با عملیات خاک‌ورزی انجام می‌شود. در روش اول کشت نخود در داخل بقایای گیاهی (کلش جا مانده از غلات سال قبل حدود ۳۰ درصد) و بدون هیچ گونه عملیات خاک‌ورزی بعد از اولین بارندگی مؤثر پاییزه و با استفاده از بذرکارهای کشت مستقیم انجام می‌شود.

شکل ۳- کشت نخود پاییزه به صورت مستقیم در کلش باقی مانده گندم

در روش دوم، عملیات خاک‌ورزی به منظور آماده‌سازی بستر کاشت صورت می‌گیرد. برای این کار بایستی بعد از برداشت گندم و جو و جمع‌آوری کلش باقی مانده، عملیات شخم پاییزه در مهر ماه انجام شود. پس از اولین بارندگی مؤثر پاییزه و سبز شدن گندم و جو ریزش کرده از کمباین و علف‌های هرز پاییزه، اقدام به یک شخم سبک با پنجه‌غازی و یا هرس نموده تا علف‌های هرز از بین رفته و سطح مزرعه نیز برای کاشت بذر آماده شود.